

[Startside](#) > ... > [Dine Rettigheder](#) > [Mindreåriges Rettigheder I Retssager](#) > [Austria](#)

Mindreåriges rettigheder i retssager

Indholdet er leveret af

Østrig

Østrig

Den østrigske civilretsplejelov indeholder generelle principper for afhøring af mindreårige, dvs. personer under 18 år, i civile sager. Principperne tager højde for det særlige behov for beskyttelse af mindreårige mod belastende afhøringsituationer. Der kan i tilfælde af mindreårige efter anmodning eller ex officio helt eller delvis gives afkald på afhøring, hvis selve afhøringen bringer den mindreåriges tarv i fare under hensyn til den mentale modenhed, genstanden for afhøringen og den tætte forbindelse mellem den mindreårige og parterne i sagen, og den mindreåriges tarv ikke kan beskyttes på anden vis i den henseende. Såfremt den mindreåriges tarv bringes i fare udelukkende på baggrund af parternes eller deres repræsentanters tilstedeværelse under afhøringen, kan afhøringen foregå ved et særskilt retsmøde, dvs. i et andet lokale – dog altid ved passende eksperter. En person, som den mindreårige har tillid til, kan overvære afhøringen, når dette er hensigtsmæssigt af hensyn til den mindreåriges interesse. Hvis genstanden for den civile sag har en indholdsmæssig sammenhæng med genstanden for straffesagen, og der skal foretages afhøring af et umyndigt mindreårigt offer for straffesagen, dvs. en person inden det fuldendte 14. år, i en civil sag, skal afhøringen under alle omstændigheder foretages ved en passende ekspert. Derudover er der mulighed for, at afhøringen under det offentlige retsmøde finder sted for lukkede døre.

Mindreåriges retsstilling i straffesager i Østrig

En lovovertrædelse begået af en mindreårig (*Jugendstraftat*) er en lovovertrædelse begået af en person på mellem 14 og 18 år (§, stk. 1, nr. 2 og 3, i loven om ungdomsretspleje).

Lovovertrædelser begået af en mindreårig under 14 år kan ikke retsforfølges. Som reaktion på sådanne lovovertrædelser kan værgemålsretten/familiedomstolen kun træffe foranstaltninger til at beskytte og fremme den mindreåriges personlige udvikling (§ 4, stk. 1, i loven om ungdomsretspleje).

En mindreårig (dvs. en person på mellem 14 og 18 år), der begår en lovovertrædelse, er heller ikke strafbar, hvis:

1. han/hun af bestemte grunde ikke er tilstrækkeligt moden til at kunne forstå handlingens ulovlighed eller til at handle på passende vis, eller
2. han/hun begår en lovovertrædelse inden at være fyldt 16 år, hvis der ikke har været tale om grov pligtforsømmelse fra vedkommendes side, og der ikke foreligger særlige grunde, som ungdomsstrafferetten må gøre gældende med henblik på at afskrække den unge fra at begå lovovertrædelser.

Det ledende princip i ungdomsstrafferetten, der navnlig er nedfældet i loven om ungdomsretspleje, er at afskrække gerningsmanden fra at begå yderligere lovovertrædelser og dermed hjælpe ham/hende med at blive en ansvarlig, lovlydig borger (§ 5, stk. 1). Visse procedurebestemmelser i loven om ungdomsretspleje og visse begrænsninger i sanktionsniveauet finder også anvendelse på personer mellem 18 og 21 år, der anses for at være "unge voksne" (§ 1, stk. 5, og § 19 i loven om ungdomsretspleje).

I sager mod unge lovovertrædere og i de fleste sager mod unge voksne halveres den maksimale varighed af en frihedsstraf og den maksimale dagsbøde som hovedregel. Der er dog ikke fastsat en mindstestraf. Bøder beregnet på grundlag af den relevante værdi, nytteværdi eller skade, herunder værdierstatning og konfiskationskompensation, kan kun udstedes i det omfang, de ikke bringer den tiltaltes videre udvikling i fare (§ 5, stk. 4, 5 og 6, i loven om ungdomsretspleje).

Mindreårige og unge voksne lovovertrædere kan ikke idømmes livsvarigt fængsel. En forbrydelse, der kan straffes med livsvarigt fængsel, og en forbrydelse, der kan straffes med fængsel i 10 til 20 år, straffes med fængsel i 1 til 15 år, når lovovertrædelsen er begået af en mindreårig i en alder af mindst 16 år. I andre tilfælde lyder fængselsstraffen på mellem 1 og 10 år (§ 5, stk. 2, i loven om ungdomsretspleje). En lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel i 10 til 20 år, straffes med fængsel i seks måneder til 10 år (§ 5, stk. 3, i loven om ungdomsretspleje).

I henhold til mindreåriges retsstilling i straffesager i Østrig, der kan betegnes som "proceduremæssig afkriminalisering", er der mulighed for at frafalde eller give afkald på retsforfølgning. Anklagemyndigheden frafalder retsforfølgning af en mindreårig lovovertræder, hvis lovovertrædelsen kun kan straffes med bøde eller fængsel i op til fem år, og det ikke synes nødvendigt med yderligere foranstaltninger for at afskrække den unge gerningsmand fra at begå yderligere lovovertrædelser. Den formodede gerningsmand skal imidlertid under alle omstændigheder retsforfølges, hvis lovovertrædelsen førte til et menneskes død (§ 6, stk. 1, i loven om ungdomsretspleje). På samme betingelser skal retten ved kendelse henlægge sagen vedrørende en strafbar handling, efter at der er indledt en efterforskning, eller der er rejst tiltale, indtil domsforhandlingen er afsluttet (§ 6, stk. 3, i loven om ungdomsretspleje).

Hvis det viser sig nødvendigt formelt at underrette den formodede gerningsmand om den ulovlige karakter af visse anmeldte handlinger og om de mulige konsekvenser heraf, skal værgemålsretten gøre dette efter anmodning fra anklagemyndigheden (§ 6, stk. 2, i loven om ungdomsretspleje).

På den generelle betingelse om, at gerningsmanden ikke kan anses for at have handlet groft uagtsomt, at lovovertrædelsen ikke har resulteret i et menneskes død, og at en straf ikke synes nødvendig for at afskrække den tiltalte fra at begå yderligere lovovertrædelser, tilbyder anklagemyndigheden den tiltalte alternative foranstaltninger.

Der findes fire typer alternative foranstaltninger: betaling af et beløb (§ 200 i strafferetsplejeloven), samfundstjeneste (§ 201 og § 202 i strafferetsplejeloven), prøvetid ledsaget af en tilsynsværge og pålæg (§ 203 i strafferetsplejeloven) og genoprettende retfærdighed i straffesager (§ 204 i strafferetsplejeloven). Retten kan afslutte straffesagen på alternativ vis på de samme betingelser.

Den næste mulige reaktion er en domfældelse uden straf (§ 12 i loven om ungdomsretspleje) eller under forbehold af en straf (§ 13 i loven om ungdomsretspleje). Pålægget kan omfatte instrukser, kriminalforsorg og lovmæssige bestemmelser.

I henhold til § 12 i loven om ungdomsretspleje skal retten afstå fra at gøre straffen gældende, hvis en mindreårig kun idømmes en lille straf, og det kan antages, at domfældelsen i sig selv er tilstrækkelig til at afskrække lovovertræderen fra at begå yderligere lovovertrædelser.

I henhold til § 13 i loven om ungdomsretspleje kan der ikke idømmes straf i en prøveperiode på mellem et og tre år for en lovovertrædelse begået af en mindreårig, hvis det kan antages, at domfældelsen og truslen om straffen som sådan eller kombineret med andre foranstaltninger kan afskrække gerningsmanden fra at begå yderligere lovovertrædelser.

Med muligheden for en betinget eller ubetinget domfældelse er kataloget over retlige reaktioner på ungdomskriminalitet fuldstændigt.

Synes det nødvendigt med en formel underretning af den sigtede om den ulovlige karakter af visse anmeldte handlinger og om de mulige konsekvenser heraf, skal værgemålsretten gøre dette efter anmodning fra anklagemyndigheden (§ 6, stk. 2, i loven om ungdomsretspleje).

For at undgå de negative konsekvenser, navnlig af kortvarig frihedsberøvelse, bør der kun idømmes varetægtsfængsling, hvis det er nødvendigt, og andre foranstaltninger ikke er mulige. I tilfælde af mindre lovovertrædelser kan der ikke idømmes varetægtsfængsling.

Anklagere og dommere er forpligtede til regelmæssigt at vurdere, om det er nødvendigt med en varetægtsfængsling. Derfor og for at undersøge andre proceduremæssige muligheder skal der indgås en dialog med den unge lovovertræders sociale netværk (*Sozialnetzkonferenz*) for at undgå varetægtsfængsling.

Desuden bør der i næsten alle tilfælde foretages en individuel vurdering (omfattende undersøgelse af den mindreåriges forhold), der navnlig tager hensyn til den mindreårige gerningsmands personlighed og modenhed, økonomiske, sociale og familiemæssige baggrund, herunder livsmiljøet og det særlige behov for beskyttelse.

Sidst, men ikke mindst, sikrer den østrigske ungdomsstrafferet, at dommere og anklagere, der behandler straffesager mod mindreårige, har særlige kompetencer på dette område og har effektiv adgang til uddannelse på området.

Sammenfattende kan det siges, at "instrumenterne" i den østrigske lov om ungdomsretspleje giver anklagere og dommere mulighed for at træffe de bedst mulige afgørelser i straffesager mod mindreårige lovovertrædere og sikrer en maksimal genopretning af retfærdighed.

Gennemførelsen i national ret af direktivet om strafferetlige procedurer for mindreårige (direktiv (EU) 2016/800 af 11. maj 2016 om retssikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkte eller tiltalte i straffesager (EUT L 132 af 11.5.2016, s. 1)) sikrede også, at mindreårige allerede aktivt repræsenteres af en advokat under den første politiafhøring (dette er obligatorisk i straffesager knyttet til en forbrydelse). Desuden skal der laves audiovisuelle optagelser af politiets og andre retshåndhævende myndigheders afhøringer, hvis dette står i et rimeligt forhold til målet (navnlig hvis der ikke er nogen advokat til stede), og den tiltalte mindreåriges ret til information er blevet udvidet i overensstemmelse med bestemmelserne i direktivet om strafferetlige procedurer for mindreårige. De øvrige bestemmelser i direktivet om strafferetlige procedurer for mindreårige fastsætter rettigheder, som i det væsentlige allerede fandtes i loven om ungdomsretspleje.

- Mindreårige ofres rettigheder i straffesager:

I østrigske straffesager findes der ud over ofres generelle rettigheder (§ 66 ff. i strafferetsplejeloven) en lang række specifikke rettigheder og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige ofre såsom:

- Udpegelse af en værge for mindreårige ofre i de sager, der er omhandlet i § 66a, stk. 3, i strafferetsplejeloven.
- Oplysninger om den indsatte forsvinden og pågribelse og den første løsladelse uden tilsyn fra institutionen eller om en nært forestående eller faktisk løsladelse af den indsatte, herunder instrukser givet til vedkommende med henblik på beskyttelse af offeret (§ 106, stk. 4, § 149, stk. 5, i strafferetsplejeloven).
- Psykosocial og retslig procesrådgivning i straffesager i henhold til § 66b i strafferetsplejeloven (se nedenfor).
- Mulighed for en afsondret og hensynsfuld kontradiktorisk afhøring i forbindelse med efterforskningen og hovedforhandlingen for at undgå direkte kontakt mellem vidnet og den tiltalte (§ 165 og § 250 i strafferetsplejeloven).
- I tilfælde af en kontradiktorisk afhøring fritages vidnet for forpligtelsen til at afgive yderligere forklaring, og referatet af den kontradiktoriske afhøring kan læses op under hovedforhandlingen (§ 252, stk. 1, nr. 2a, i strafferetsplejeloven).
- Beskyttelse af vidnets identitet (§ 10, stk. 3, § 161, stk. 1, § 162, i strafferetsplejeloven).
- Beskyttelse af offerets privatliv (§ 228, stk. 4, i strafferetsplejeloven, § 7a, stk. 1, nr. 1, i medieloven).
- Mulighed for at blive afhørt som vidne i eget hjem eller et andet sted (f.eks. i tilfælde af sygdom, skrøbelighed, begrundede omstændigheder – § 160, stk. 1, i strafferetsplejeloven og § 247a i strafferetsplejeloven).
- Ofre under 18 år anses under alle omstændigheder for at være særligt sårbare og har i straffesager de særlige rettigheder, der er anført i § 66a, stk. 2, i strafferetsplejeloven:
 - De har ret til så vidt muligt at blive afhørt af en person af samme køn i forbindelse med efterforskningen (nr. 1).
 - De har ret til, at tolkning (§ 66, stk. 3) i forbindelse med afhøring af offeret under efterforskningen og hovedforhandlingen så vidt muligt tilvejebringes af en person af samme køn (nr. 1a).
 - De kan nægte at udtale sig om spørgsmål til detaljer i forbindelse med forbrydelsen, hvis de mener, at disse er urimelige, eller til omstændigheder i deres privatsfære (nr. 2).
 - I forbindelse med efterforskningen og hovedforhandlingen har de ret til at blive afhørt skånsomt (§ 165, § 250, stk. 3, i strafferetsplejeloven) – dvs. et mindreårigt offer, der kan være blevet kompromitteret i deres kønssfære, skal under alle omstændigheder afhøres skånsomt, under alle omstændigheder på den måde, der er beskrevet i § 165, stk. 3, i strafferetsplejeloven, i givet fald ved en ekspert (nr. 3).

- De har ret til at forlange, at retsmødet finder sted for lukkede døre (§ 229, stk. 1, i strafferetsplejeloven) (nr. 4).
- De har ret til straks ex officio at blive underrettet i henhold til § 172, stk. 4, § 177, stk. 5, og § 181a i strafferetsplejeloven (nr. 5).
- De har ret til at have en person, de har tillid til, med ved afhøringen (§ 160, stk. 2, i strafferetsplejeloven) (nr. 6).
- I henhold til § 70, stk. 1, i strafferetsplejeloven skal særligt sårbare ofre underrettes om deres rettigheder i henhold til § 66a i strafferetsplejeloven inden deres første afhøring.
- Oplysninger om ofres rettigheder skal endvidere gives på et sprog, de forstår, og gives på en forståelig måde under hensyntagen til deres særlige personlige behov.
- Ofre, som endnu ikke er fyldt 14 år, skal i henhold til § 160, stk. 3, i strafferetsplejeloven altid afhøres under tilstedeværelse af en person, de har tillid til. Dette kan enten være en juridisk repræsentant, en rådgiver i sagen eller en anden person, de har tillid til. Alle andre ofre, herunder dem, der er over 14 år, men endnu ikke er fyldt 18 år, har også ret til at anmode en person efter eget valg, de har tillid til, om at overvære deres afhøring. I indkaldelsen til vidneafhøringen skal der henvises til denne ret.
 - Siden 1997 er der blevet indrettet børnevenlige afhøringslokaler ved alle domstole, hvor der føres straffesager.

Et af de vigtige instrumenter til beskyttelse af ofre er psykosocial og juridisk procesrådgivning i straffesager. Denne rådgivning ydes gratis til visse persongrupper på deres anmodning.

Følgende kan gøre krav på psykosocial og juridisk procesrådgivning:

- ofre, der gennem en forsættligt begået forbrydelse kan være blevet udsat for vold eller trusler om vold, eller hvis seksuelle integritet og selvbestemmelse kan være blevet krænket, eller hvis personlige afhængighedsforhold er blevet udnyttet gennem en sådan forbrydelse
- hvis en forbrydelse kunne have ført til en persons død, og du er medlem af den pågældende persons nærmeste familie, eller hvis du er nær pårørende til denne person og var vidne til forbrydelsen
- ofre for terrorhandling
- ofre for typiske hadforbrydelser på internettet. Dette omfatter vedvarende forfølgelse, fortsat chikane ved hjælp af telekommunikation eller et computersystem (cybermobbing). Dette omfatter endvidere forbrydelser såsom injurier, beskyldninger for at have begået en strafbar handling, der er endt med et tiltalefrafald, fornærmelser og ærekrænkelser, hvor det på grundlag af visse faktorer kan antages, at en sådan handling er begået ved hjælp af telekommunikation eller et computersystem
- mindreårige, der har været vidne til vold i det sociale miljø (vold i familien, vold mod børn).

Procesrådgivningen skal være nødvendig for beskyttelsen af ofrenes rettigheder. Den skal sikres via en offerstøtteorganisation.

I forbindelse med den psykosociale procesrådgivning forberedes ofrene til straffesagen og til den følelsesmæssige belastning, som er forbundet hermed, og rådgivningen omfatter desuden ledsagelse til vidneafhøringer, juridisk bistand og repræsentation af offeret i straffesager ved advokat (§ 66b i strafferetsplejeloven). Ofre, hvis seksuelle integritet er blevet krænket, og som ikke har fuldt deres 14. år, vil under alle omstændigheder blive bevilget psykosocial bistand.

Forbundsjustitsministeren har beføjelse til at indgå aftale med de kompetente, veletablerede institutioner om at yde procesrådgivning til de personer, der er nævnt i stk. 1, efter undersøgelse af de retlige krav (§ 66b, stk. 3, nr. 1, i strafferetsplejeloven). Forbundsjustitsministeriet har indgået aftale med en lang række veletablerede og kompetente institutioner om at yde psykosocial og/eller juridisk procesrådgivning. Mange af disse institutioner er specialiseret i at arbejde med børn, herunder børnebeskyttelsescentre, centre for forebyggelse af vold og interventionscentre.

■ Sidste opdatering: 21/05/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.